

TÜRKİYE ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI BİRLİĞİ

ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ

1. AMAÇ

Bu İlkeler, Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği ("TÖDEB") ve TÖDEB üyesi ödeme ve elektronik para kuruluşlarının ("Üye kuruluşlar"), faaliyetlerini yürütürken çevresel, sosyal ve yönetim etkilerini dikkate alan sorumlu, şeffaf ve güvenilir bir yaklaşım benimsemelerini desteklemek amacıyla hazırlanmıştır. İlkeler; sürdürülebilirliğin çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY/ESG) boyutlarını kapsar ve TÖDEB ile üye kuruluşların, tabi oldukları mevzuat ve sektörel yükümlülükler çerçevesinde faaliyetlerini uzun vadeli risk ve etkileri gözeterek yürütmelerini esas alır. TÖDEB, bu yaklaşımı hem kendi kurumsal yapısı içinde uygular; hem de sektör genelinde yaygınlaştırır.

2. KAPSAM

Bu İlkeler, TÖDEB'in kendisini ve TÖDEB üyesi ödeme ve elektronik para kuruluşlarının tümünü kapsar ve sektör genelinde asgari bir sürdürülebilirlik anlayışı ve davranış çerçevesi oluşturur.

3. DAYANAK

Bu İlkeler, TÖDEB Statüsü'nün 6. maddesinin 1. fıkrasının b, c ve h bentlerine istinaden hazırlanmıştır.

4. ÇEVRESEL İLKELER (E)

(4.1) Kaynak Verimliliği ve Enerji Yönetimi

TÖDEB ve üye kuruluşlar; dijital altyapıları, veri merkezleri ve ofis operasyonları dâhil olmak üzere tüm faaliyetlerinden kaynaklanan enerji ve kaynak kullanımını dikkate alır ve böylelikle enerji verimliliğini artırmaya yönelik uygulamalar geliştirmeyi, gereksiz tüketimi önlemeyi ve dijitalleşme süreçlerinin çevresel etkilerini yönetmeyi gözetir. TÖDEB, bu uygulamaları kendi organizasyonu içinde hayata geçirirken, sektör genelinde iyi uygulamaların paylaşılmasını ve yaygınlaşmasını kolaylaştırır.

(4.2) Yeşil Tedarik ve Dijital Ayak İzi

TÖDEB ve üye kuruluşlar, tedarikçi seçimlerinde ve hizmet alımlarında çevresel etkileri gözetir; ekipman, yazılım ve hizmet alımlarında; enerji tüketimi, kullanım ömrü ve kaynak verimliliği gibi hususları dikkate alır. Dijital altyapı, veri saklama ve işlem süreçlerinin çevresel etkilerini izlemeyi ve farkındalık geliştirmeyi ve bu etkileri azaltmaya yönelik makul uygulamaları hayata geçirmeyi hedefler. Üye kuruluşlar; yalnızca kendi faaliyetlerini değil, sundukları ürün ve hizmetler yoluyla kullanıcıların, üye işyerlerinin ve tedarikçilerin çevresel etkilerini dolaylı olarak etkileyebildiklerinin farkındadır. Bu nedenle, çevresel etkisi daha düşük davranışları teşvik eden ürün, süreç ve iş modellerinin geliştirilmesini hedefler. TÖDEB tedarikçileri de dahil olmak üzere çevresel etkileri azaltmaya teşvik eden yaklaşımların sektör genelinde paylaşılmasını ve farkındalığın artmasını destekler.

TÜRKİYE ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI BİRLİĞİ

ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ

(4.3) Atık ve Karbon Yönetimi

TÖDEB ve üye kuruluşlar, ofis faaliyetlerinden kaynaklanan atıkları azaltır, kâğıt kullanımını sınırlar ve geri dönüşüm uygulamalarını yaygınlaştırır. Enerji kullanımı ve atık kaynaklı etkiler başta olmak üzere faaliyetlerinden doğan çevresel etkileri izlemeyi ve bu konuda kurumsal farkındalığı geliştirmeyi hedefler. TÖDEB, çevresel etkilerin izlenmesine ve azaltılmasına katkı sağlayan uygulamaların sektörel iş birlikleri yoluyla paylaşılmasını teşvik eder.

5. SOSYAL İLKELER (S)

(5.1) Finansal Kapsayıcılık ve Erişilebilirlik

Üye kuruluşlar, sundukları hizmetlere bireylerin güvenli ve kolay şekilde erişebilmesini sağlar. Kadınlar, gençler, yaşlılar, engelliler ve kırsal bölgelerdeki kullanıcılar dâhil olmak üzere farklı kullanıcı gruplarının finansal sisteme dâhil edilmesini hizmet tasarımı dikkate alır. Ürün ve hizmetleri sade, anlaşılır ve kullanıcı dostu biçimde sunar. TÖDEB, üyeleri tarafından sunulan ürün ve hizmetler ile bunların finansal ekosisteme sağladığı katma değere ilişkin farkındalık sağlamaya yönelik organizasyonları sektörel iş birlikleri yoluyla sağlar.

(5.2) Çalışan Refahı ve Çeşitlilik

TÖDEB ve üye kuruluşlar, çalışanlar için adil ücretlendirme, eşit fırsatlar ve güvenli bir çalışma ortamı sağlar. Kadın istihdamını, genç yeteneklerin gelişimini ve mesleki eğitimi destekler. İş sağlığı ve güvenliği önlemlerini hem fiziksel hem de dijital çalışma ortamlarını kapsayacak şekilde uygular. TÖDEB, bu ilkeleri kendi organizasyonu içinde hayata geçirirken sektörde iyi uygulamaların yaygınlaşmasını kolaylaştırır.

(5.3) Müşteri Güveni ve Dijital Okuryazarlık

Üye kuruluşlar, kullanıcıların finansal farkındalığını ve dijital güvenlik bilincini artırmaya yönelik yaklaşımları önemser; müşteri verilerini etik biçimde kullanır, şeffaf iletişim kurar ve etkin şikâyet yönetimi yürütür. Müşteri memnuniyetini ve güvenini, hizmet kalitesi ve erişim kolaylığı ile birlikte sürdürülebilir başarının temel göstergeleri olarak kabul eder. TÖDEB, sektörün etkilediği tüm taraflar nezdinde finansal ve dijital okuryazarlığın geliştirilmesine yönelik faaliyetler yürütür; bu kapsamda farkındalık çalışmalarını, bilgi paylaşımını ve sektörel iş birliklerini destekler.

(5.4) Toplumsal Katkı ve Paydaş İletişimi

Üye kuruluşlar, faaliyetlerinin toplumsal etkilerini dikkate alarak, doğrudan iş modelleri ve uzmanlık alanlarıyla ilişkili konularda topluma katkı sağlamayı gözetir. TÖDEB, bu katkıların sektörel yetkinliklerle uyumlu biçimde değerlendirilmesini ve ortak çalışmalarla güçlendirilmesini sağlar. Bu kapsamda, finansal ve dijital okuryazarlığın geliştirilmesi, ödeme ve elektronik para hizmetlerinin güvenli kullanımına ilişkin farkındalığın artırılması gibi alanlarda, sektörün yetkinliğiyle uyumlu ve uygulanabilir katkıların TÖDEB çatısı altında değerlendirilmesi amaçlanır. Paydaş iletişimi; yalnızca görüş almakla sınırlı kalmaz, sürdürülebilir davranış değişimini kolaylaştıracak bilgi ve araçların paylaşılmasını da kapsar. TÖDEB ve üye kuruluşlar, paydaşların görüşlerinin alınması sektör içi bilgi paylaşımı ve fintek alanında geliştirilen iş birlikleri yoluyla ortak öğrenme ve dayanışma kültürünü güçlendirir.

TÜRKİYE ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI BİRLİĞİ
ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ

6. YÖNETİŞİM İLKELERİ (G)

(6.1) Etik, Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik

TÖDEB ve üye kuruluşlar, Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Mesleki Etik İlkeleri'nde yer alan dürüstlük, güven ve adalet değerlerine uygun şekilde faaliyet gösterir. Kurumsal yönetim süreçlerinde şeffaflığı, adil rekabeti, çıkar çatışmalarından kaçınmayı ve bilgi bütünlüğünü esas alır. Sürdürülebilirlikle ilgili konuların hangi birimlerin sorumluluğunda olduğunu ve hangi süreçler üzerinden ele alındığını kuruluşunun kendi organizasyon yapısı ve ölçeği çerçevesinde tanımlar. TÖDEB, sektörel temsil ve koordinasyon rolü doğrultusunda, etik ilkelere uyumun güçlenmesine ve bu ilkelerin ortak bir anlayışla benimsenmesine yönelik çalışmaları destekler ve sektör genelinde yaygınlaşmasına katkı sağlar.

(6.2) Yasa Dışı Faaliyetlerle Mücadele

Üye kuruluşlar, yasa dışı faaliyetlerle mücadelede proaktif bakış açısını benimser. Bu bakış açısı ile süreçlerinin, şekli değil fiilen işleyen ve riskleri azaltan nitelikte yürütülmesini, bu konudaki politika ve aksiyonların istikrarlı bir şekilde hem iç işleyiş hem dış ilişkilerinde uygulanmasını sağlar. TÖDEB, bu konuda sektörel destek sağlar.

(6.3) Veri Güvenliği ve Gizlilik

Üye kuruluşlar, kişisel verilerin korunması ve bilgi güvenliği konularını yönetişimin temel unsurları olarak ele alır, müşterilerinin güvenlik riskleri konusunda bilgilendirilmesini mevzuatın getirdiği yükümlülüklerin ötesinde bir sorumluluk olarak görür ve yaşanan sorunlarda kendi sorumluluk alanı ve yetkinlikleri kapsamında müşterilerinin yanında yer alır. Siber güvenlik risklerine karşı gerekli teknik ve idari tedbirleri alır, veri ihlali durumlarında şeffaf ve sorumlu hareket eder Üye kuruluşlar; bilgi sistemlerine yönelik aldıkları dış hizmetlerde sorumluluğun tamamen kendilerinde olduğu bilinciyle hareket eder ve paydaşlarının seçiminden başlayarak alınması gereken tüm tedbirlerin hizmet sağlayıcıları tarafından alındığına emin olur. TÖDEB, bu konularda ortak farkındalık ve iyi uygulamaların yaygınlaşmasını destekler.

(6.4) Uyumluluk ve İtibar Yönetimi

TÖDEB ve üye kuruluşlar, faaliyetlerini yürütürken uyumluluğu, kurumsal ve sektörel itibarın korunmasını temel bir sorumluluk olarak kabul eder. Şeffaf iletişim, adil iş ilişkileri ve paydaş güveni ile kurumsal itibarı sürdürülebilir bir biçimde yönetir.

(6.5) Risk ve Fırsatların Yönetimi

Üye kuruluşlar; faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel ve sosyal riskleri (itibar, operasyon, uyum, maliyet vb.) ve aynı alanlarda ortaya çıkabilecek fırsatları (verimlilik, müşteri güveni, yeni ürünler vb.) tanımlar ve yönetir. Bu kapsamda, teknolojik altyapı, iş sürekliliği ve operasyonel dayanıklılık da sürdürülebilirliğin önemli unsurları arasında değerlendirilir. Bu değerlendirmeyi mevcut risk yönetimi süreçleriyle bütünleştirir. TÖDEB, sektörel düzeyde risk ve fırsatlara ilişkin ortak perspektifin gelişmesini sağlar.

TÜRKİYE ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI BİRLİĞİ
ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLKELERİ

7. UYGULAMA VE İZLEME

Üye kuruluşlar, bu İlkeler'i kendi iç politika ve süreçlerine uygun şekilde entegre etmeyi hedefler. TÖDEB, sektör genelindeki uygulamaları izlemek ve iyi örnekleri paylaşmak amacıyla değerlendirme ve raporlama çalışmaları yürütebilir. Bu süreçlerde, gerçekçi, karşılaştırılabilir ve uygulanabilir yaklaşımlar esas alınır. TÖDEB ve üye kuruluşlar, sektörle uyumlu ve karşılaştırılabilir asgari bir veri seti üzerinden ilerlemeyi izler. Bu İlkeler, sürdürülebilirlik alanında iyi uygulama örnekleri ve genel tavsiyeler sunmak amacıyla hazırlanmış olup; üye kuruluşlar açısından yol gösterici niteliktedir.